

Projekt ustawy Prawo wodne (dalej jako „Projekt”) - wybrane zagadnienia istotne dla przemysłu

I. Przyczyny reformy Prawa wodnego:

- ceny wody w Polsce dla odbiorców (w tym **przemysł**) nie zachęcają do zrównoważonego gospodarowania wodą (utrzymanie wód staje się coraz bardziej kosztowne dla państwa);
- wzrost cen wody ze względu na powiązanie z cenami energii.

II. Cel reformy Prawa wodnego:

- wzrost współfinansowania gospodarki wodnej przez jej użytkowników (w tym **przemysł**);
- ponoszenie przez **przemysł** (w tym energetykę) pełnej odpłatności za korzystanie z wody w procesach produkcyjnych oraz stosowanie nowoczesnych wzorców produkcji.

III. Zakres przedmiotowy Projektu:

- Regulacja gospodarowania wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, w szczególności kształtowanie i ochrona zasobów wodnych, korzystanie z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi.

IV. Podmioty na które oddziałuje Projekt m.in.:

- małe i średnie przedsiębiorstwa – m.in. elektrownie wodne i inne sektory o dużym zużyciu wody (likwidacja zwolnienia z opłat za wody wykorzystywane do produkcji energii elektrycznej spowoduje zwiększenie kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw);
- pozostałe przedsiębiorstwa (głównie energetyka ciepła) – ok. 517 podmiotów, w tym 25 z grupy PKD 35.1 – wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i handel energią elektryczną (likwidacja zwolnienia z opłat za wody wykorzystywane do produkcji energii elektrycznej oraz likwidacja zwolnienia z opłat za pobór wód na cele chłodnicze spowoduje zwiększenie kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw).

* Zgodnie z Projektem znaczący wzrost cen ma dotyczyć przede wszystkim tych podmiotów, które prowadząc działalność muszą legitymować się posiadaniem pozwoleń wodnoprawnych, a zatem tych, które zużywają minimum 5 m³ wody na dobę.

V. Opłaty za korzystanie ze środowiska

Aktualny stan prawny		Projektowany stan prawny
<p>- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 października 2015 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (określa jednostkowe stawki opłat)</p> <p>- Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie wysokości górných jednostkowych opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2016.</p>		<p>- Projekt (określa górne stawki opłat)</p> <p>- na obecnym etapie legislacyjnym Projektu brak rozporządzenia RM określającego jednostkowe stawki opłat</p>
Przedmiot opłaty	Górna jednostkowa stawka opłaty	<p>- 10 kategorii opłat związanych z gospodarowaniem wodą (art. 266 Projektu), w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opłata za usługi wodne, • opłata podwyższona. <p>- „usługi wodne” - polegają na zapewnieniu gospodarstwom domowym, podmiotom publicznym oraz podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą możliwości korzystania z wód w zakresie wykraczającym poza zakres powszechnego korzystania z wód, zwykłego korzystania z wód oraz szczególnego korzystania z wód (art. 35 ust.1 Projektu); zakres usług wodnych wskazany w art. 35 ust. 3 Projektu.</p> <p>- opłata za usługi wodne za pobór wód/ wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi/ odprowadzanie wód do wód lub do ziemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stała - stanowiąca podstawę utrzymania zasobów wodnych • zmienna - uzależniona od faktycznego poboru wody <p>- poszczególne opłaty określone w art. 282-299 Projektu, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • górne jednostkowe stawki opłat za pobór wody podziemnej w formie opłaty stałej – art. 282 ust.1 pkt 1 lit. a Projektu, • górne jednostkowe stawki opłat za pobór wody powierzchniowej w formie opłaty stałej – art. 282 ust.1 pkt 1 lit. b Projektu, • górna jednostkowa stawka opłat zmiennych za pobór wód – art.
Gazy lub pyły wprowadzone do powietrza	388,64 zł/kg	
Substancje wprowadzone ze ściekami do wód lub do ziemi	249,17 zł/kg	
Wody chłodnicze wprowadzone do wód lub do ziemi	28,46 zł/dam ³	
Umieszczenie odpadów na składowisku	284,71 zł/Mg	
Pobór wody podziemnej	4,23 zł/m ³	
Pobór wody powierzchniowej śródlądowej	2,20 zł/m ³	
Powierzchnia z której odprowadzane są ścieki, o których mowa w art. 3 pkt 38 lit. c ustawy Prawo ochrony środowiska – tj. wody opadowe lub roztopowe, ujęte w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni, w szczególności z miast, portów, lotnisk, terenów	4,23 zł/m ³	

<p>przemysłowych, handlowych, usługowych i składowych, baz transportowych oraz dróg i parkingów</p>		<p>282 ust. 1 pkt 2 Projektu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • górna jednostkowa stawka za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w formie opłaty stałej – art. 282 ust.1 pkt 3 lit. a Projektu • górna jednostkowa stawka za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w formie opłaty zmiennej – art. 282 ust.1 pkt 3 lit. b Projektu • górna jednostkowa stawka za odprowadzanie wód do wód lub do ziemi w formie opłaty stałej – art. 282 ust.1 pkt 4 lit a Projektu • górna jednostkowa stawka za odprowadzanie wód do wód lub do ziemi w formie opłaty zmiennej – art. 282 ust.1 pkt 4 lit. b Projektu • górne jednostkowe stawki opłat podwyższonych – art. 299 Projektu <p>Przykładowe stawki opłat przewidziane w Projekcie:</p> <p>a) pobór wód podziemnych w formie opłaty stałej</p> <p>- 500 zł na dobę za 1 m³/s za określony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny pobór wody, jeżeli pobór wody jest mniejszy niż 10% udokumentowanych zasobów wód podziemnych.</p> <p>- 1000 zł na dobę za 1 m³/s za określony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny pobór wody, jeżeli pobór wody jest większy niż 10% i mniejszy niż 30% udokumentowanych zasobów wód podziemnych.</p> <p>- 5000 zł na dobę za 1 m³/s za określony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny pobór wody, jeżeli pobór wody jest większy niż 30% udokumentowanych zasobów wód podziemnych.</p> <p>b) Pobór wód powierzchniowych w formie opłaty stałej:</p>
---	--	--

		<p>- Wód powierzchniowych 250 zł na dobę za 1 m³/s za określony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny pobór wody, jeżeli pobór wody jest mniejszy niż 10% SNQ.</p> <p>- Wód powierzchniowych 500 zł na dobę za 1 m³/s za określony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny pobór wody, jeżeli pobór wody jest większy niż 10% SNQ i mniejszy niż 50% SNQ.</p> <p>- Wód powierzchniowych 2500 zł na dobę za 1 m³/s za określony w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalny pobór wody, jeżeli pobór wody jest większy niż 50% SNQ.</p> <p>c) Za pobór wód do celów przemysłowych w zależności od ilości pobieranej wody w ramach pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2,10 zł za 1 m³ pobranej wody <u>podziemnej</u>. • 1,05 zł 1 m³ pobranej wody <u>powierzchniowej</u>.
--	--	---

VI. Zwolnienia z opłat przewidziane w Projekcie

- Art. 287. Zwolniony z opłat jest pobór wody:
  - 1) dokonywany na potrzeby przerzutów wody;
  - 2) na potrzeby wykonywania odwiertów lub otworów strzałowych do badań sejsmicznych przy użyciu płuczki wodnej.
- Art. 289. Zwolnione z opłat jest wprowadzanie:
  - 1) do ziemi - ścieków w celu rolniczego wykorzystania, w przypadku posiadania zgody wodnoprawnej albo pozwolenia zintegrowanego na takie ich wykorzystanie;
  - 2) do wód lub do ziemi - wód chłodniczych i wód pochodzących z obiegów chłodzących, jeżeli ich temperatura nie przekracza +26°C albo naturalnej temperatury wody, w przypadku gdy jest ona wyższa niż +26°C;
  - 3) do wód lub do ziemi - wód zasolonych, jeżeli wartość sumy jonów chlorków i siarczanów w tych wodach nie przekracza 500 mg/l;
  - 4) do wód lub do ziemi - wód wykorzystanych na potrzeby chowu i hodowli ryb łososiowatych, pod warunkiem że ilość i rodzaj substancji w nich zawartych nie przekroczy wartości określonych w warunkach wprowadzania ścieków do wód;

5) do wód lub do ziemi - wód wykorzystanych, odprowadzanych z obiektów chowu i hodowli ryb innych niż łososiowate lub innych organizmów wodnych, o ile produkcja tych ryb lub tych organizmów, rozumiana jako średnioroczny przyrost masy tych ryb lub tych organizmów w poszczególnych latach cyklu produkcyjnego, nie przekracza 1500 kg z jednego ha powierzchni użytkowej stawów rybnych tego obiektu w jednym roku danego cyklu.

VII. **Kwestie finansowe**

- Celem wprowadzenia nowelizacji jest zapewnienie gospodarowania wodami zgodnie z zasadą zagwarantowanego zwrotu kosztów za usługi wodne, bardziej oszczędne zarządzanie zasobami wodnymi oraz zwiększenie stopnia zwrotu kosztów usług wodnych. Proponowane w projekcie nowelizacji rozwiązanie zakłada wprowadzenie opłat:
  - a. Usługi wodne, na które składa się:
    - i. Opłata stała – podstawa utrzymania zasobów wodnych,
    - ii. Opłata zmienna – za faktyczny pobór wody,
  - b. Opłaty podwyższone.
- Z przedstawionego projektu ustawy Prawo wodne wynika, że nastąpi likwidacja znacznej części zwolnień z opłat za wody wykorzystywane do produkcji energii elektrycznej czy też opłat za pobór wody na cele chłodnicze. Niewątpliwie takie rozwiązanie spowoduje wzrost kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw, które to koszty zostaną wkalkulowane w ceny towarów lub usług tych przedsiębiorstw, a w konsekwencji wpłynie na wzrost cen tych produktów. Z przedstawionego OSR nie wynika w jaki sposób wprowadzenie opłat za usługi wodne wpłynie na bardziej efektywne wykorzystywanie zasobów wodnych przez te przedsiębiorstwa. Kwestia ta została omówiona w sposób ogólny bez odwołania się do jakichkolwiek prognoz czy raportów w tym zakresie.
- Wzrost cen za wodę wpłynie znacząco na rynek oraz konkurencyjność gospodarki, jak również spowoduje wzrost cen dla obywateli.
- Zwolnienia z opłat za pobór wody zostały określone bardzo wąsko i dotyczą jedynie dwóch przypadków tj. dokonywanych na potrzeby przerzutów wody i na potrzeby wykonywania odwiertów lub otworów strzałowych do badań sejsmicznych przy użyciu płuczki wodnej. To samo dotyczy opłat za wprowadzenie wód lub ścieków.
- Niekorzystne dla przedsiębiorstw są w szczególności przepisy, które umożliwiają odpowiednie stosowanie przepisów działu III ustawy Ordynacja podatkowa, w szczególności odpowiedzialności, odpowiedzialności solidarnej itp.

Niekorzystne dla przedsiębiorców jest również umożliwienie PGW „Wody Polskie” dochodzenie należności za opłaty na podstawie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

VIII. Kwestie postępowania administracyjnego

- W przypadku, gdy jakiegokolwiek opłaty będą podlegać przymusowemu ściąganiu w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym, należy każdorazowo wskazać, że taka możliwość dotyczy jedynie decyzji ostatecznych. Np. takie rozwiązanie powinno zostać zastosowane w przypadku opłat legalizacyjnych.
- Do ponoszenia opłat stosuje się odpowiednio przepisy działu III Ordynacji podatkowej dotyczących zobowiązań podatkowych, co oznacza stosowanie zabezpieczeń, odpowiedzialności, terminów płatności, zaległości, odsetek za zwłokę itp. i uprawnienia w tym zakresie przysługują PGW Wody Polskie podmiotowi, który nie posiada wiedzy i doświadczenia w stosowaniu tych przepisów, co w przyszłości może prowadzić do istotnych problemów w prawidłowym stosowaniu tych przepisów prawa, a dla przedsiębiorców w związku z możliwością ściągania opłat w trybie postępowania egzekucyjnego w administracji może oznaczać istotne pogorszenie sytuacji finansowej i spadek konkurencyjności.
- W zakresie opłat melioracyjnych wprowadzono bardzo długi, bo aż 15 letni okres przedawnienia roszczeń. Z OSR nie wynika jakie przesłanki przemawiały za wprowadzeniem tak długiego terminu przedawnienia, tym bardziej, że PGW „Wody polskie” na podstawie tego projektu będą posiadały skuteczne środki zawieszania biegu terminu przedawnienia, w szczególności wobec odpowiedniego stosowania działu III Ordynacji podatkowej i przymusowego ściągania należności w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
- Jako niekorzystną należy uznać zmianę polegającą na przeniesienie obowiązków wynikających z decyzji o opłacie melioracyjnej lub jej korekcie na nabywcę nieruchomości. Nie wiadomo jakie przesłanki stały za takim uregulowanie kwestii, ale będą one prowadziły do sytuacji „zaskakiwania” nabywców koniecznością poniesienia opłaty melioracyjnej.
- Termin przedawnienia roszczenia właściciela gruntu o odszkodowanie za szkody powstałe w trakcie robót związanych z wykonaniem urządzeń melioracyjnych powinien zostać wydłużony.

- Niekorzystne jest również rozwiązanie zgodnie z którym właściciele gruntów, na które urządzenia wodne wywierają korzystny wpływ oraz inne osoby fizyczne lub osoby prawne odnoszące korzyści z tych urządzeń, uiszczają opłatę na rzecz gminy. Oznacza to, że właściciele nieruchomości będą obowiązani do ponoszenia kolejnych opłat za grunty.
- Od decyzji wydanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie nie przysługuje odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może wystąpić z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. Strona powinna mieć zapewnioną możliwość odwołania od decyzji i rozpatrzenia sprawy przez organ wyższego rzędu.

Załączniki:

- przepisy Projektu dotyczące górnych stawek opłat za korzystanie ze środowiska.